

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

13

ᾠδὴ Ζωσιμᾶ

ΟΤΑΝ
ΣΕ ΑΔΙΚΟΥΝ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πρόλογος

Ο ΑΒΒΑΣ Δωρόθεος, στίς περίφημες «Διδασκαλίες» του, κάνει συχνές αναφορές στον άββα Ζωσιμᾶ σάν σέ αὐθεντικό διδάσκαλο τῆς ἀγιοπνευματικῆς ζωῆς, ἀπονέμοντάς του μεγάλο σεβασμό καί ἐκτίμηση.

Ὁ ὁσιος Ζωσιμᾶς, πού ἡ μνήμη του ἐορτάζεται στίς 24 Ἰανουαρίου, ἔζησε ἀπό τά τέλη τοῦ 5ου ὡς τίς ἀρχές τοῦ 6ου αἰώνα*. Καταγόταν ἀπό τή Σίδη, χωριό κοντά στήν Τύρο τῆς Φοινίκης. Ἀρχικά ἀσχίτηψε σ' ἓνα μοναστήρι τῆς Τύρου καί ὕστερα ἤρθε στή λαύρα τοῦ ἀγίου Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτη. Τέλος, ἱδρυσε δικό του μοναστήρι κοντά στή γενέτειρά του. Μέ τήν ἀσκηση ἔφτασε σέ ὕψη ἀρετῆς, ἀξιώθηκε ν' ἀποκτήσει τό προορατικό χάρισμα καί ἔκανε πολλά θαύματα, γιά τά ὁποῖα πῆρε τήν προσωνυμία τοῦ θαυματουργοῦ. Προεῖδε μάλιστα καί τήν καταστροφή τῆς Ἀντιόχειας ἀπό σεισμό (528).

Ἀπό τόν ἅγιο Θεόδωρο τό Στουδίτη ὁ ἄββας Ζωσιμᾶς θεωρεῖται πρότυπο ταπεινοφροσύνης καί προβάλλεται ὡς ἀξιομίμητο ὑπόδειγμα ἀσκητικῆς συνέπειας ἀνάμεσα στούς μεγάλους πατέρες τῆς ἐρήμου – Ἀντώνιο, Ἰλαρίωνα, Παχώμιο, Εὐθύμιο καί Σάββα.

Ἡ διδασκαλία τοῦ ἄββα Ζωσιμᾶ, πού περιέχεται στόν 78ο τόμο τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας τοῦ Migne μέ τόν τίτλο «Διαλογισμοί», εἶναι πολύ ὠφέλιμη καί κατανουκτική. Ἐπέδρασε σημαντικά στούς κατοπινούς ἀσκητικούς

---

* Ἄλλος εἶναι ὁ ὁμώνυμος ἄββας, πού ἀνακάλυψε καί κήδεψε τήν ὁσία Μαρία τήν Αἴγυπτία. Αὐτός ἔζησε τόν 7ο αἰώνα καί ἐορτάζεται στίς 4 Ἀπριλίου.

συγγραφείς και χρησιμοποιήθηκε από τούς άνθολόγους πατερικῶν ἔργων. Ἐκτός ἀπό τόν ἀββά Δωρόθεο, πού, ὅπως φαίνεται, τήν κατέγραψε, οἱ μοναχοί Ἰωάννης Μόσχος (†619) καί Παῦλος Εὐεργετινός (†1054) ἔχουν συμπεριλάβει μεγάλο μέρος της στά γνωστά ἔργα τους «Λειμωνάριον» καί «Συναγωγή τῶν Πατέρων» ἀντίστοιχα.

Τούς πάντερπνους καί ἀληθινά πνευματοφόρους «Διαλογισμούς» τοῦ ἀββά Ζωσιμᾶ ἀποδώσαμε ἐλεύθερα στή σημερινή μας γλώσσα, παραλείποντας ἐλάχιστα τμήματα, λόγω τῆς συντομίας πού ἀπαιτεῖ «Ἡ Φωνή τῶν Πατέρων» καί τῆς ὁμαλότερης ροῆς στόν νεοελληνικό λόγο. Διαπιστώνοντας μάλιστα ὅτι μποροῦν νά ὑποταχθοῦν σ' ἓνα γενικό θέμα μέ τόν τίτλο «Ὅταν σέ ἀδικοῦν», δώσαμε ἀκριβῶς αὐτόν τόν τίτλο στό παρόν τεῦχος, πού προσφέρεται «εἰς κοινήν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν».

“Όταν σέ ἀδικοῦν

Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ Ζωσιμᾶς, ἀφοῦ σφράγισε πρῶτα τό στόμα του μέ τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ, ἄρχισε νά διδάσκει:

‘Ο Λόγος τοῦ Θεοῦ τόση χάρη πρόσφερε μέ τήν ἐνανθρώπησή Του σ’ ἐκείνους πού πίστεψαν καί πιστεύουν σ’ Αὐτόν –γιατί εἶναι δυνατόν καί τώρα νά πιστέψουμε, καί ἀπό σήμερα νά βάλουμε ἀρχή, ἂν θέλουμε–, ὥστε ὅποιος θέλει μπορεί νά θεωρεῖ ὀλόκληρο τόν κόσμο σάν κάτι τιποτένιο. Φτάνει νά τόποθει ἡ προαίρεσή μας καί νά συνεργήσει ἡ θεία χάρη.

Κι ἔπαιρνε ὅ,τι ἔβρισκε, ἄχυρο ἢ κουρέλι ἢ κάποιο ἄλλο ἀσημαντο πράγμα, κι ἔλεγε:

Ποίος εἶν’ αὐτός πού ἀγωνίζεται ἢ τσακώνεται ἢ μνησικακεῖ ἢ θλιβεται γιά τοῦτο ἔδῳ, ἂν δέν ἔχει στ’ ἀλήθεια χάσει τό μυστικό του; Λοιπόν, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, προχωρώντας καί προκόβοντας πνευματικά, ὅλα τά θεωρεῖ σάν σκουπίδι, ἔστω κι ἂν εἶναι ὁ κόσμος ὀλόκληρος δικός του. Γιατί, ὅπως λέω, δέν βλάπτει τό νά ἔχεις, ἀλλά τό νά εἶσαι προσκολλημένος σ’ αὐτά πού ἔχεις.

Ποίος δέν γνωρίζει ὅτι τό σῶμα εἶναι τό πολυτιμότερο ἀπ’ ὅλα ὅσα ἔχουμε; Πῶς λοιπόν, ὅταν οἱ περιστάσεις τό καλοῦν, ἔχουμε ἐντολή νά τό καταφρονοῦμε; Καί ἐφόσον ἔχουμε ἐντολή νά καταφρονοῦμε ἀκόμα καί τό σῶμα, πολύ περισσότερο ὅσα εἶναι ἔξω ἀπ’ αὐτό.

Θυμήθηκε τότε τήν περίπτωση τοῦ ἀδελφοῦ μέ τά λαχανικά καί ἀναρωτήθηκε:

Μήπως δέν ἔσπειρε, δέν κοπίασε, δέν τά καλλιέργησε; Μή-

πως τά ξερίζωσε καί τά πέταξε; Ὅχι. Καί ὅμως, τά εἶχε σάν νά μὴν τά εἶχε. Ἀπόδειξη, πώς, ὅταν πῆγε ὁ γέροντας ἐκεῖνος, θέλοντας νά τόν δοκιμάσει, καί ἄρχισε νά τά καταστρέφει, δέν τά λογάριασε καθόλου ὁ ἀδελφός. Ἀλλά σάν ἀπόμεινε μιά ρίζα μόνο, τοῦ εἶπε:

- Ἄν θέλεις, πάτερ, ἄφησέ την αὐτή τή ρίζα, γιά νά σοῦ κάνω τό τραπέζι.

Τότε κατάλαβε ὁ γέροντας πώς ὁ ἀδελφός ἦταν γνήσιος δοῦλος τοῦ Θεοῦ καί ὄχι τῶν λαχανικῶν, καί τοῦ λέει:

- Τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἀδελφέ, ἔχει ἀναπαυθεῖ ἐπάνω σου!

Ἄν εἶχε προσπάθεια* στά λαχανικά, θά φανεωνόταν ἀμέσως μέ τή θλίψη καί τήν ταραχή του. Ἐκεῖνος ὅμως ἔδειξε ὅτι τά εἶχε σάν νά μὴν τά εἶχε.

Κάτι τέτοια, ἔλεγε ὁ ἀββάς Ζωσιμᾶς, τά ἐπισημαίνουν οἱ δαίμονες. Καί ἂν δοῦν κάποιον ν' ἀντιμετωπίζει τά πράγματα χωρίς προσπάθεια, ἀφοῦ οὔτε ταραζεται οὔτε θλίβεται, γνωρίζουν ὅτι αὐτός, μολονότι βρίσκεται στή γῆ, δέν ἔχει μέσα του γήινο φρόνημα.

Ἔλεγε πάλι, πώς υπάρχουν διάφορες βαθμίδες προαιρέσεων. Καί μπορεί προαίρεση θερμή νά προσφέρει στό Θεό μέσα σέ μία ὥρα τόσα, ὅσα ἄλλη προαίρεση νωθρή δέν προσφέρει οὔτε σέ πενήντα χρόνια. Καί ἂν δοῦν οἱ δαίμονες ὅτι κάποιος βρίστηκε ἢ ἀτιμάστηκε ἢ ζημιώθηκε ἢ ἔπαθε ὀτιδήποτε παρόμοιο, καί θλίβεται ὄχι ἐπειδή ἔπαθε ἄδικα, μά ἐπειδή δέν ὑπέμεινε μέ γενναιότητα, φοβοῦνται. Γιατί ξέρουν ὅτι μπῆκε στό δρόμο τῆς ἀλήθειας καί θέλει νά βαδίσει σύμφωνα μέ τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ.

Θυμῆθηκε τότε τόν ἅγιο Παχώμιο, πού ἤθελε νά μεγαλώσει τό μοναστήρι, καί γι' αὐτό τόν μάλωσε ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός του, λέγοντας:

---

* Ἀσκητικός ὅρος, πού σημαίνει τήν ἐμπαθή προσκόλλησι σέ κάτι. Ἀπροσπάθεια, τό ἀντίθετο.

- Πάψε νά είσαι φαντασμένος!

Καί ὁ ἅγιος Παχώμιος, ἂν καί εἶχε δεχθεῖ θεία ἀποκάλυψη γι' αὐτό τό ἔργο, εἶπε μόνο:

- Παρακινήθηκα ἀπό τήν ιδέα ὅτι θά ἦταν καλό.

Κυριάρχησε στήν καρδιά του καί δέν ἀντιμίλησε καθόλου. Τή νύχτα κατέθηκε σ' ἕνα μικρό ὑπόγειο καί ἄρχισε νά κλαίει καί νά προσεύχεται λέγοντας:

- ὦ Θεέ μου, τό σαρκικό φρόνημα ζεῖ ἀκόμα μέσα μου... Ἀλίμονό μου! Μετά ἀπό τόση ἄσκηση καί προετοιμασία τῆς καρδιάς, πάλι ἀρπάζομαι ἀπό τό θυμό, ἔστω καί γιά καλό. Ἐλέησέ με, νά μή χαθῶ, Κύριε!

Μ' αὐτά τά λόγια προσευχόταν. Ἔμεινε ὅλη τή νύχτα ἐπιναλαμβάνοντάς τα μέ κλάματα, ὥσπου ξημέρωσε. Καί ἦταν τόσος ὁ ἰδρώτας πού ἔχυσε - γιατί ἦταν καλοκαίρι καί καιγόταν ὁ τόπος - ὥστε τό χῶμα κάτω ἀπ' τά πόδια του ἔγινε λάσπη.

Μιάν ἄλλη φορά εἶπε:

Ἄν κανεῖς φέρει στό νοῦ του κάποιον πού τόν λύπησε ἢ τόν ζημίωσε ἢ τόν ντρόπιασε ἢ τόν κατηγορήσε χωρίς λόγο ἢ τοῦ ἔκανε ὅποιοδήποτε ἄλλο κακό, καί ἀρχίσει νά πλέκει λογισμούς ἐναντίον του, αὐτός ἐπιβουλεύεται τήν ἴδια του τήν ψυχή, ὅπως οἱ δαίμονες, καί εἶναι ἀρκετός μόνος του γιά τήν καταστροφή του. Ἀλλά τί λέω “νά πλέκει λογισμούς”; Ἄν δέν τόν θυμᾶται σάν εὐεργέτη του, ἀδικεῖ τρομερά τόν ἑαυτό του! Γιατί λές ὅτι πάσχεις; Αὐτός σέ καθαρίζει, καί ὀφείλεις νά τόν θεωρεῖς σάν γιατρό σταλμένο ἀπό τό Χριστό. Αὐτό καθεαυτό, ἄλλωστε, τό ὅτι πάσχεις, εἶναι δεῖγμα ἀρρωστημένης ψυχῆς. Ἄν δέν ἦσουν ἀρρωστος, δέν θά ἔπασχες. Καί πρέπει νά εὐγνωμονεῖς τόν ἀδελφό, γιατί χάρη σ' αὐτόν ἔμαθες τήν πορεία τῆς ἀρρώστιας σου. Ὄφείλεις ἐπομένως νά δέχεσαι ὅσα σοῦ κάνει σάν θεραπευτικά φάρμακα σταλμένα ἀπό τόν Ἰησοῦ.

Ἄν ὅμως ὄχι μόνο δέν τόν εὐχαριστεῖς, ἀλλά καί λυπᾶσαι καί τόν κατηγορεῖς καί πλέκεις λογισμούς ἐναντίον του, εἶναι σάν νά λές στόν Ἰησοῦ:

- Δέν θέλω νά γιατρευτῶ ἀπό Σένα! Δέν θέλω τά φάρμακά Σου! Θέλω νά σαπίσω στά τραύματά μου! Θέλω νά γίνω δοῦλος τῶν δαιμόνων!

Αὐτή ὅμως ἡ ἀντίδραση εἶναι ὀλεθρος καί κόλαση αἰώνια γιά τήν ψυχή. Ἐνῶ, ἀντίθετα, σωτηρία τῆς εἶναι ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, γιατί αὐτές, σάν ὄργανα καυτηριασμοῦ καί καθαρτικά, τήν καθαρίζουν ἀπό τίς κακίες. Ὅποιος ἐπομένως θέλει καί ποθεῖ νά γιατρευτεῖ, εἶναι ἀνάγκη νά ὑπομείνει ὅσα ἐπιβάλλει ὁ γιατρός. Ἄλλωστε, οὔτε ὁ ἄρρωστος ἐγχειρίζεται ἢ καυτηριάζεται ἢ πίνει καθάρσιο μέ εὐχαρίστηση. Πείθει ὅμως τόν ἑαυτό του ὅτι χωρίς αὐτά εἶναι ἀδύνατο ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν ἀσθένεια. Παραδίνεται λοιπόν στό γιατρό, ξέροντας ὅτι μέ λίγη ταλαιπωρία θά γλυτώσει ἀπό πολλή ἀδιαθεσία καί πολυχρόνια ἀρρώστια.

Καυτήρας τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ὅποιος μᾶς βλάπτει.

Ἀφαίρεσε τούς πειρασμούς καί τόν πόλεμο τῶν λογισμῶν, καί κανεῖς δέν γίνεται ἅγιος. “Ὅποιος ἀποφεύγει ὠφέλιμο πειρασμό, ἀποφεύγει τήν αἰώνια ζωή”, εἶπε κάποιος ἀπό τούς πατέρες.

Ποιός προξένησε στούς ἅγιους μάρτυρες ἐκεῖνα τά στεφάνια, ἂν ὄχι ὅσοι τούς ἀδίκησαν; Ποιός ἔγινε αἰτία νά χαριστεῖ στόν ἅγιο Στέφανο τέτοια δόξα, ἂν ὄχι ὅσοι τόν λιθοβόλησαν;

Πρέπει νά καταλάβουμε, ὅτι κανένας δέν λέει τόσο τήν ἀλήθεια, ὅσο αὐτοῖ πού μᾶς κατηγοροῦν. Ξέρει ὁ παντογνώστης Κύριος ὅτι, κι ἂν ἀκόμα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπαινοῦν καί μακαρίζουν τίς πράξεις μου, στήν πραγματικότητα εἶναι ἀξιοκατάκριτες καί ἀξιοκαταφρόνητες. Ἐνῶ ἂν ποῦν, “Αὐτό κι αὐτό τό κακό ἔκανες”, ἐγώ θά πῶ, “Μά μήπως ἔκανα καί κανένα καλό;”. Γιατί κανένας δέν λέει τόσο χοντρό ψέμα, ὅσο αὐτοῖ πού μ' ἐπαινοῦν καί μέ μακαρίζουν. Καί κανένας δέν λέει τήν ἀλήθεια τόσο, ὅσο ἐκεῖνοι πού μέ κατηγοροῦν καί μ' ἐξευτελίζουν, καθώς εἶπα. Καί πάλι δέν λένε ὅλη τήν ἀλήθεια. Γιατί ἂν μπο-

ροῦσαν νά δοῦν, δέν λέω τό πέλαγος τῶν κακῶν μου, ἀλλά ἔστω κι ἓνα μικρό μέρος ἀπ' αὐτά, θ' ἀποστρέφονταν τήν ἀκαθαρσία, τό θόρβορο καί τή δυσωδία τῆς ψυχῆς μου.

Ἄν γίνουν τά σώματα τῶν ἀνθρώπων γλώσσες γιά νά μᾶς κατηγοροῦν, εἶμαι βέβαιος ὅτι καί πάλι κανένας δέν θά μπορέσει νά περιγράψει ἄξια τήν ἀναξιότητά μας. Γιατί καθένας πού μᾶς κατηγορεῖ, λέει μόνο ἓνα μέρος. Ὅλα εἶναι ἀδύνατο νά τά ξέρει.

Ἄν ὁ δίκαιος Ἰώβ εἶπε, «εἶμαι γεμάτος ἀτιμία» (Ἰώβ 10:15) –καί τό «γεμάτος» δέν παίρνει καμιά προσθήκη-, τί νά ποῦμε ἐμεῖς, πού εἴμαστε πέλαγος ὄλων τῶν κακιῶν; Ὁ διάβολος μᾶς ταπεινώσε μέ κάθε ἀμάρτημα. Ὅφειλουμε ὥστόσο νά εὐγνωμονοῦμε τό Θεό, πού ἔτσι ταπεινωθήκαμε. Ὅσοι εὐγνωμονοῦν γιατί ταπεινώθηκαν, συντριβουν τό διάβολο, ἀφοῦ, καθῶς εἶπαν οἱ πατέρες, ἄν κατέβει ἡ ταπεινώση στόν ἄδη, ὑψώνεται ὡς τόν οὐρανό· καί ἄν ἡ ὑπερηφάνεια ὑψωθεί ὡς τόν οὐρανό, καταποντίζεται στόν ἄδη.

Ποῖός μπορεῖ τάχα νά πείσει τόν ταπεινό νά πλέξει λογισμούς ἐναντίον κάποιου ἢ νά τόν κατηγορήσει ἢ ἔστω ν' ἀνεχθεῖ μομφή γιά τόν πλησίον; Ὅ,τι πάθει ἢ ἀκούσει ὁ ταπεινός, παίρνει ἀφορμή γιά νά κατηγορεῖ καί νά βρίζει τόν ἑαυτό του.

Καί ἔφερε σάν παράδειγμα τόν ἀββά Μωυσεῖ, πού τόν ἔδιωξαν οἱ κληρικοί ἀπό τό ἱερό, λέγοντάς του:

- Πήγαινε ἔξω, ἀράπη!

Κι ἐκεῖνος ἄρχισε νά τά βάζει μέ τόν ἑαυτό του:

- Ἀκάθαρτε! Μαῦρε! Καλά σοῦ κάνανε! Ἄφοῦ δέν εἶσαι ἄνθρωπος, τί θές καί πᾶς μέ τούς ἀνθρώπους;

Πράγματι, πρόσθεσε ὁ ἀββάς Ζωσιμᾶς, ὅποιος ποθεῖ τόν ἀληθινό ἴσιο δρόμο, μαλώνει αὐστηρά τόν ἑαυτό του, ὅταν ταραζέται, καί τόν ἐλέγχει ἀδιάκοπα: “Τί μανιάζεις, ψυχή μου; Τί ταραζέσαι κι ἀφρίζεις; Μ' αὐτόν τόν τρόπο δείχνεις πῶς εἶσαι ἄρρωστη. Ἄν δέν ἦσουν, δέν θά πονοῦσες! Γιατί, ἀντί νά μέμφεσαι τόν ἑαυτό σου, τά βάζεις μέ τόν ἀδελφό, πού σοῦ φανέρωσε τήν ἀρρώστια σου; Μάθε ἀληθινά καί στήν πράξη τίς ἐντολές τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνος «τίς λοιδορίες δέν τίς ἀνταπέδιδε, κι

ὅταν ἔπασχε δέν ἀπειλοῦσε» (Α΄ Πέτρ. 2:23). Ἔκουσέ Τον νά λέει καί ἔμπρακτα νά τό δείχνει: «Ἔδωσα τή ράχη μου σέ μαστίγωμα καί τά σαγόνια σέ ραπίσματα· δέν γύρισα ἀλλοῦ τό πρόσωπό μου, γιά ν' ἀποφύγω τήν ντροπή ἀπό τά φτυσίματα» (Ἠσ. 50:6). Κι ἐσύ, ἄθλια ψυχή, γιά μιὰ θρυσία ἢ προσβολή, παραδίνεσαι στό πλέξιμο χίλιων δυό λογισμῶν, κι ἔτσι ἐπιβουλεύεσαι τόν ἴδιο σου τόν ἑαυτό, ὅπως οἱ δαίμονες».

Τό σταυρό τοῦ Χριστοῦ τόν βλέπουμε. Τά πάθη Του, πού πέρασε γιά μᾶς, τά διαβάζουμε κάθε μέρα. Καί ὅμως, δέν ἀνεχόμαστε καμιά προσβολή... Πάει, ξεφύγαμε ἀπό τόν ἴσιο δρόμο.

Κάποτε τόν ρώτησαν:

- Πῶς μπορεί κανεῖς, ὅταν τόν κακολογοῦν καί τόν ἐξευτελίζουν, νά μή θυμῶνεις;

Καί ἀποκρίθηκε:

- «Ὅποιος θεωρεῖ τόν ἑαυτό του τιποτένιο, δέν ταράζεται, καθῶς εἶπε καί ὁ ἄββάς Ποιμῆν: «Ἄν ἐξευτελίσεις τόν ἑαυτό σου, θά βρεῖς ἀνάπαυση».

Ἕνας ἀπό τούς ἀδελφούς πού ἔμειναν μαζί μου καί πῆραν ἀπό μένα τό μοναχικό σχῆμα, μοῦ λέει μιὰ μέρα:

- Ἄββά μου, σ' ἀγαπῶ πολύ.

- Δέν βρῆκα ἀκόμα κάποιον πού νά μ' ἀγαπάει ὅπως τόν ἀγαπῶ ἐγώ, τοῦ ἀπάντησα. Νά, τώρα λές ἐσύ «σ' ἀγαπῶ». Τό πιστεῦω. Ἄν ὅμως γίνει κάτι πού δέν σ' ἀρέσει, δέν θά μείνεις ὁ ἴδιος. Ἐνῶ ἐγώ, ὅ,τι κακό κι ἂν πάθω ἀπό σένα, δέν θά σταθεῖ ἱκανό νά μέ χωρίσει ἀπό τήν ἀγάπη σου.

Δέν πέρασε πολὺς καιρὸς καί -δέν ξέρω τί τόν ἔπιασε- ἄρχισε νά λέει πολλὰ ἐναντίον μου, ἀκόμα κι αἰσχρολόγα. Τά μάθαινα ὅλα, ἀλλά ἔλεγα στόν ἑαυτό μου: «Εἶναι ὁ καυτήρας τοῦ Ἰησοῦ, πού στάλθηκε γιά νά γιατρέψει τήν κενόδοξη ψυχή μου. Ἀπό κάτι τέτοιους μπορεί νά βγεῖ κανεῖς κερδισμένος, ἂν βρίσκεται σέ πνευματική ἐγρήγορση, ἐνῶ ἀπό κείνους πού τόν

ἐπαινοῦν ζημιώνεται. Αὐτός εἶναι ἀληθινός εὐεργέτης μου”.

Ἔλεγα μάλιστα σ’ ἐκείνους πού μοῦ ’φερναν τά μαντάτα:

- Μόνο τά φανερά μου κακά ξέρει. Κι αὐτά ὄχι ὅλα, ἓνα μέρος μόνο. Τά κρυφά μου ὅμως εἶναι ἀναρίθμητα.

Μετά ἀπό καιρό μέ συναντάει στήν Καισάρεια. Ἔρχεται, ὅπως συνήθιζε, μέ ἀγκαλιάζει καί μέ φιλάει μέ θέρμη. Κάνω κι ἐγώ τό ἴδιο, σάν νά μή συμβαίνει τίποτα. Γιατί ὅσον καιρό μοῦ ἔσερνε ὅλα τοῦτα, κάθε φορά πού μέ συναντοῦσε μ’ ἀγκάλιαζε ἐγκάρδια. Κι ἐγώ δέν τοῦ ἔδειχνα καμιάν ἐπιφυλακτικότητα οὔτε τό παραμικρό σημάδι πικρίας, ἄν καί τά μάθαινα ὅλα.

Αὐτή τή φορά ὅμως πέφτει στά πόδια μου καί μοῦ λέει:

- Συγχώρεσέ με, ἀθβά μου, γιά τ’ ὄνομα τοῦ Κυρίου, γιατί πολλά καί φοβερά ξεστόμισα ἐναντίον σου.

Κι ἐγώ, ἀφοῦ τόν φίλησα μέ θέρμη, τοῦ ἀποκρίθηκα χαριτολογώντας:

- Θυμᾶται ἡ θεοφιλία σου τό λόγο πού μοῦ εἶπες κάποτε; Ἄς πληροφορηθεῖ λοιπόν ἡ καρδιά σου, ὅτι τίποτα δέν μοῦ ξέφυγε ἀπ’ ὅσα εἶπες. Ὅλα τά ἔμαθα, καί ποῦ καί σέ ποιούς τά εἶπες. Δέν εἶπα ὅμως ποτέ ὅτι δέν εἶναι ἔτσι, οὔτε μ’ ἔπεισε κανείς νά πῶ κακό λόγο γιά σένα. Οὔτε παρέλειψα ποτέ νά σέ μνημονεύω στίς προσευχές μου. Καί θά σοῦ φέρω ἓνα τεκμήριο τῆς ἀγάπης μου: Κάποτε πόνεσε πολύ τό μάτι μου. Τότε σ’ ἔφερα στό νοῦ μου καί, σταυρώνοντάς το, εἶπα: “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μέ τίς εὐχές τοῦ ἀδελφοῦ, θεράπευσέ με”. Καί ἀμέσως γιαιτρεύτηκα!

Θυμήθηκε τότε ὁ μακάριος κάποιον ἀθβά πρατότατο, πού, γιά τή μεγάλη του ἀρετή καί τά θαυμαστά σημεῖα πού ἐπιτελοῦσε, ὅλη ἡ χώρα τόν τιμοῦσε σάν ἄγγελο Θεοῦ.

Μιά μέρα πῆγε κάποιος, παρακινημένος ἀπό τόν πονηρό, καί τόν ἔβρισε βαριά μπροστά σέ ὄλους. Ὁ γέροντας στεκόταν προσέχοντάς τον μέσα στό στόμα καί λέγοντας:

- Ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ στό στόμα σου, ἀδελφέ.

- Ναί, ἔλεεινέ, γεροφαγά!... συνέχιζε μανιασμένος ἐκεῖνος. Αὐτά τά λές γιά νά φανεῖς στούς ἄλλους πράος.

- Πράγματι, αδελφέ μου, παραδέχτηκε ό γέροντας, αυτό πού λές είναι άληθινό.

Μετά τό έπεισόδιο, τόν ρώτησε κάποιος:

- Δέν ταράχτηκες καθόλου, καλόγερε;

- "Όχι! άποκρίθηκε. "Ενωθα σάν νά σκέπαζε τήν ψυχή μου ό Θεός.

"Όταν ήμουν σ' ένα μοναστήρι τής Τύρου, πρίν βγῶ στήν έρημο, μᾶς έπισκέφθηκε ένας ένάρετος άσκητής τήν ώρα πού διαβάζαμε τά «Αποφθέγματα τών άγίων Γερόντων».

Διαβάζοντας, φτάσαμε στό γέροντα εκείνο, πού πήγαν ληστές καί τοῦ εἶπαν:

- Θέλουμε όλα όσα έχεις στό κελλί σου.

Κι εκείνος απάντησε:

- "Όσα σᾶς φαίνονται καλά, παιδιά μου, πάρτε τα.

Τά πήραν λοιπόν όλα κι έφυγαν. "Αφησαν μόνο ένα σκαλιστήρι. Τό παίρνει άμέσως ό γέροντας καί τρέχει ξοπίσω τους φωνάζοντας:

- Παιδιά, πάρτε κι αυτό πού ξεχάσατε!

Οί ληστές τότε, θαυμάζοντας τήν άνεξικακία του, τά επέστρεψαν όλα στό κελλί του καί, μετανοημένοι, εἶπαν μεταξύ τους:

- Πραγματικά, άνθρωπος τοῦ Θεοῦ είναι τοῦτος έδῶ...

Μόλις λοιπόν διαβάσαμε αυτό τό έπεισόδιο, μου λέει ό έπισκέπτης μας άσκητής:

- Ξέρεις, άθβά μου, αυτό τό περιστατικό πολύ μέ ώφέλησε.

- Πῶς, πάτερ; τόν ρώτησα.

Καί μοῦ διηγήθηκε:

- Κάποτε, πού έμενα στά μέρη τοῦ "Ιορδάνη, τό διάβασα, θαύμασα τό γέροντα κι έκανα προσευχή: "Κύριε, "Εσύ πού μέ άξίωσες νά πάρω τό σχήμα τών άγίων αυτών γερόντων, άξίωσέ με ν' ακολουθήσω καί τά ίχνη τους".

Καθώς λοιπόν ειχα τοῦτον τόν πόθο, μετά από δυό μέρες κάποιιοι μοῦ χτύπησαν τήν πόρτα. Κατάλαβα πῶς ήταν ληστές καί εἶπα μέσα μου: "Δόξα τῷ Θεῷ, τώρα είναι καιρός νά

δείξω τόν καρπό τοῦ πόθου μου”. Ἐνοιξα καί τούς δέχτηκα μέ ἰλαρότητα. Ἐναψα ἕνα λυχνάρι καί ἄρχισα νά τούς δείχνω τά πράγματα, λέγοντας:

- Μήν ἀνησυχεῖτε. Πιστεῦω ὅτι, μέ τή χάρη τοῦ Κυρίου, δέν θά σᾶς κρύψω τίποτα.

- Ἐχεις χρυσάφι; μέ ρώτησαν.

- Ναί, ἔχω τρία νομίσματα.

Καί ἄνοιξα μπροστά τους ἕνα κουτί. Τά πῆραν κι ἔφυγαν εἰρηνικά.

Τότε ἐγώ -συνέχισε ὁ ἀββάς Ζωσιμᾶς- ἀστειευόμενος τοῦ εἶπα:

- Γύρισαν πίσω κι αὐτοί, ὅπως οἱ ἄλλοι στό γέροντα;

- Θεός φυλάξι! μοῦ ἀπάντησε ἀμέσως. Μά δέν ἤθελα νά ἐπιστρέψουν!

Ὁ μακάριος Σέργιος μοῦ διηγήθηκε τά ἑξῆς:

Βαδίζαμε κάποτε μ’ ἕναν ἅγιο γέροντα καί χάσαμε τό δρόμο. Χωρίς νά ξέρουμε ποῦ πᾶμε, βρεθήκαμε σ’ ἕνα σπαρμένο χωράφι καί πατήσαμε κατά λάθος λίγα σπαρτά. Μόλις μᾶς πῆρε εἰδηση ὁ γεωργός, ἔγινε ἔξω φρενῶν κι ἄρχισε νά μᾶς βρίζει:

- Μοναχοί εἰστε σεῖς; Ἐν εἶχατε φόβο Θεοῦ, τέτοιο πράγμα δέν θά κάνατε!

Τότε μᾶς λέει ὁ ἅγιος γέροντας:

- Γιά τ’ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μή μιλήσει κανείς!

Καί εἶπε στό γεωργό μέ πραότητα:

- Καλά λές, παιδί μου! Ἐν εἶχαμε φόβο Θεοῦ, δέν θά τό κάναμε.

Ἐκεῖνος ὅμως συνέχισε νά μᾶς βρίζει ἀγριεμένος.

Ὁ γέροντας πάλι παραδέχτηκε:

- Ἐχεις δίκιο. Ἐν ἤμασταν πραγματικοί μοναχοί, δέν θά σοῦ κάναμε τέτοια ζημιά! Ἄλλά, γιά τόν Κύριο, συγχώρεσέ μας, σέ παρακαλοῦμε, πού ἁμαρτήσαμε.

Κατάπληκτος τότε ἐκεῖνος, ρίχνεται στά πόδια τοῦ γέροντα, λέγοντας:

- Έσύ συγχώρεσέ με, άββά, γιά τόν Κύριο, καί πάρε με μαζί σου.

Καί ό μακάριος Σέργιος μέ βεβαίωσε:

- Πραγματικά, μάς άκολούθησε καί έλαβε τό μοναχικό σχήμα.

Καί τόνιζε ό άββάς Ζωσιμαΐς:

Νά τί κατόρθωσε, μετά τό Θεό, ή πραότητα καί ή ειλικρινής όμολογία του άγίου: Νά σώσει ψυχή πλασμένη «κατ' εικόνα Θεού», πού τήν προτιμάει ό Κύριος περισσότερο άπό μύριους κόσμους μέ όλα τά άγαθά τους!...

Μου διηγήθηκε ένας άδελφός τά άκόλουθα:

Είχαμε πολλή αγάπη μέ κάποιον διάκο τής λαύρας του άββά Γερασίμου στον Ιορδάνη. Κάποτε όμως, χωρίς νά ξέρω γιά ποιο λόγο, άρχισε νά μου φέρεται ψυχρά. Τόν ρώτησα νά μάθω τήν αίτία, καί μου είπε:

- Αυτό κι αυτό έκανες.

Έγώ τόν βεβαίωσα ότι δέν είχα κάνει τίποτα τέτοιο, μά εκείνος μου άπάντησε:

- Συγχώρεσέ με, αλλά δέν πείθομαι ότι είναι έτσι πού τά λές.

Γυρίζοντας στό κελλί μου, άρχισα νά έρευνώ τή συνείδησή μου, άν είχα κάνει τέτοιο πράγμα, αλλά δέν έβρισκα.

Η ψυχρότητα όμως μέ τό διάκο συνεχιζόταν. Τότε θυμήθηκα τά λόγια των άγίων Πατέρων καί, στρέφοντας λίγο τό λογισμό μου, λέω στον εαυτό μου: “Ο διάκος μ' αγαπάει γνήσια, καί γι' αυτό πήρε τό θάρρος νά μου φανερώσει ό,τι είχε ή καρδιά του γιά μένα, ώστε νά μήν τό ξανακάνω. Άλλά έσύ, άθλια ψυχή, λές ότι δέν τό έκανες αυτό. Μύρια όμως κακά έχεις κάνει καί τά έχεις λησμονήσει. Ποū είναι όσα έκανες χθές ή πριν δέκα μέρες; Τά θυμάσαι; Κι αυτό λοιπόν τό έκανες, όπως κι εκείνα, καί τό ξεχασες, όπως κι εκείνα”.

Μέ τέτοιο λογισμό σηκώθηκα καί πήγα νά του βάλω μετάνοια. Χτύπησα τήν πόρτα. Άλλά μόλις άνοιξε, μου έβαλε

πρώτος μετάνοια, λέγοντας:

- Συγχώρεσέ με, ἀδελφέ, γιατί μέ ἔξαπάτησαν οἱ δαίμονες καί σέ ὑποψίαστηκα ἄδικα γιά κείνη τήν περίπτωση. Μέ πληροφόρησε ὁμως ὁ Θεός, ὅτι πραγματικά ἐσύ εἶσαι ἀθῶος.

Καί δέν μέ ἄφησε νά τοῦ πῶ τίποτα, ἐπιμένοντας ὅτι δέν ὑπάρχει πιά λόγος.

Θαύμαζε ὁ ἀββάς Ζωσιμᾶς τήν εὐσπλαχνία τῶν ἁγίων ἀκόμα καί σ' ὄσους τούς ἀδικοῦσαν, καί διηγήθηκε τήν ἀκόλουθη διδακτική ἱστορία, ὅπως τοῦ τήν περιέγραψε κάποιος ἡγούμενος:

Κοντά στό κοινόβιό μας ἀσκήτευε ἕνας γέροντας μέ ἀγαθότατη ψυχή.

Μιά φορά πού ἀπουσίασε, κάποιος γείτονας του μοναχός πῆγε στό κελλί του καί τοῦ πῆρε ὅλα τά σκεύη καί τά βιβλία.

Ὅταν γύρισε ὁ γέροντας καί δέν βρῆκε τά πράγματά του, πῆγε ἀνυποψίαστος νά τό πει στόν ἀδελφό. Βρίσκει λοιπόν ἐκεῖ ὅλα τά σκεύη του μέσ στή μέση, γιατί ὁ ἄλλος δέν εἶχε προλάβει νά τά κρύψει.

Ὁ γέροντας, μή θέλοντας νά τόν ντροπιάσει οὔτε νά τόν μαλώσει, προσποιήθηκε ὅτι τόν ἔπιασε τάχα «κόψιμο». Βγῆκε ἀμέσως, πῆγε στό ἀποχωρητήριο κι ἔμεινε ἐκεῖ ἀρκετή ὥρα, ὥσπου νά κρύψει ὁ ἀδελφός τά πράγματα. Ὅταν ἐπέστρεψε ὁ γέροντας, ἄρχισε νά συζητάει γι' ἄλλα θέματα. Γιά τήν κλοπή δέν τοῦ εἶπε τίποτα.

Μετά ἀπό λίγες μέρες ὁμως κάποιοι ἄλλοι ἀναγνώρισαν τά κλεμμένα σκεύη κι ἔβαλαν τόν κλέφτη στή φυλακή, χωρίς νά τό μάθει ὁ ἴδιος ὁ γέροντας. Ὅταν ἀργότερα πληροφορήθηκε ὅτι ὁ ἀδελφός εἶναι στή φυλακή, λυπήθηκε πολύ. Δέν ἤξερε ὁμως γιά ποιάν αἰτία φυλακίστηκε. Ἦρθε λοιπόν σέ μένα -συνεχίζει ὁ ἡγούμενος- καί μοῦ λέει:

- Κάνε ἀγάπη, ἀββά, δῶσε μου μερικά αὐγά καί λίγο ἄσπρο ψωμί.

- Ἔχεις κάποιον φιλοξενούμενο; τόν ρώτησα.

- Naί, μοῦ ἀπάντησε.

Στήν πραγματικότητα τά ἤθελε γιά νά τά πάει στή φυλακή καί νά παρηγορήσει λίγο τόν ἀδελφό.

Μόλις τόν εἶδε ἐκεῖνος, πέφτει στά πόδια του, λέγοντας:

- Γιά σένα εἶμαι ἐδῶ, ἀθβά, γιατί ἐγώ ἔκλεψα τά πράγματά σου. Ἄλλά νά, τό βιβλίό σου εἶναι στόν τάδε, τό ἱμάτιό σου στόν δεῖνα...

- Ἄς πληροφορηθεῖ ἡ καρδιά σου, παιδί μου, τοῦ εἶπε ὁ γέροντας, ὅτι δέν ἦρθα ἐδῶ γι' αὐτό οὔτε ἔμαθα ὀλότελα ὅτι εἶσαι στή φυλακή ἐξαιτίας μου. Ἄλλά ὅταν ἄκουσα πώς βρῖσκεσαι ἐδῶ, λυπήθηκα καί ἦρθα νά σέ παρηγορήσω -νά, δές καί τ' αὐγά καί τό ψωμί. Τώρα ὁμως πού τό μαθαίνω, θά κάνω τό πᾶν ὥσπου νά σέ βγάλω ἀπ' τή φυλακή.

Πράγματι, πῆγε καί παρακάλεσε μερικούς μεγάλους, πού τούς ἦταν γνωστός γιά τήν ἀρετή του, κι αὐτοί ἔστειλαν καί τόν ἐλευθέρωσαν.

Εἶχαν νά λένε πάλι γιά τόν ἴδιο γέροντα, ὅτι πῆγε κάποτε στήν ἀγορά καί ἀγόρασε ἕνα ἱμάτιο. Ἔδωσε ἕνα χρυσό νόμισμα κι ἔπρεπε νά συμπληρώσει ἀκόμα μερικά κέρματα. Κάθησε πάνω στό ἱμάτιο καί ἄρχισε νά μετράει στόν πάγκο.

Ἐκείνη τή στιγμή ἔνιωσε ὅτι κάποιος προσπαθοῦσε νά τοῦ κλέψει τό ἱμάτιο. Μόλις τό κατάλαβε ὁ γέροντας, ὄντας στό ἔπακρο σπλαχνικός, λίγο λίγο ἀνασηκωνόταν, τάχα γιά νά φτάνει τά κέρματα στόν πάγκο, ὥσπου ὁ ἄλλος πῆρε τό ἱμάτιο κι ἔφυγε.

Καί ἔλεγε ὁ μακάριος Ζωσιμᾶς:

Πόση ἀξία εἶχαν τά σκεύη ἢ τό ἱμάτιο πού ἔχασε; Ἄλλά ἡ προαίρεσή του ἦταν μεγάλη. Ἀπόδειξη, ὅτι, κι ὅταν τοῦ τά πῆραν, ἔμεινε ὁ ἴδιος: οὔτε λυπημένος, οὔτε ταραγμένος.

Ἄς ἀγωνιστοῦμε λοιπόν κι ἐμεῖς, ἀδελφοί, νά μιμηθοῦμε τούς ἀγίους Πατέρες, ὥστε νά φέρουμε καρπούς πνευματικούς κι ἔτσι νά κερδίσουμε τά αἰώνια ἀγαθά.